Yargıtay CGK E.2024/229 K.2026/143 (11.03.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2024/229 E. , 2026/143 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 7. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Asliye Ceza

SAYISI : 800-382

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın kaçak ve bandrolsüz tütün mamülünü bu özelliğini bilerek ticari amaçla bulundurma suçundan 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamülleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8/4. maddesi ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 62, 52/2, 53, 54... . maddeleri uyarınca 1 yıl 8 ay hapis ve 80 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna, ertelemeye ve müsadereye ilişkin İstanbul 1. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 03.12.2014 tarihli ve 49-647 sayılı hükmün, sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyanın gönderildiği Yargıtay 7. Ceza Dairesince 09.06.2020 tarih ve 526-8442 sayı ile;

"Suç tarihi ve ele geçen eşyanın niteliğine göre sanığın eyleminin 4733 sayılı Yasanın 8/4.maddesi kapsamında kaldığı, ancak suç tarihinden sonra 11.04.2013 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Yasa ile 4733 sayılı Yasanın 8/4.maddesinin yürürlükten kaldırılarak atılı suça ilişkin düzenlemenin 5607 sayılı Yasanın 3/18. maddesi kapsamı içine alındığı ve hâlen yürürlükte bulunan 6545 sayılı Yasa ile değişik 3/18. maddesi ile de aynı düzenlemenin korunduğu cihetle;

Hükümden sonra 15.04.2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7242 sayılı Yasanın 61. maddesi ile 5607 sayılı Yasanın 3/22. maddesine eklenen 'Eşyanın değerinin hafif olması hâlinde verilecek cezalar yarısına kadar, pek hafif olması halinde ise üçte birine kadar indirilir.' şeklindeki düzenlemenin sanık lehine hükümler içermesi, yine 7242 sayılı Yasanın 62. maddesi ile değiştirilen 5607 sayılı Yasanın 5/2. maddesine eklenen fıkra uyarınca kovuşturma aşamasında etkin pişmanlık uygulamasının olanaklı hâle geldiği anlaşılmakla,

Suç tarihinde yürürlükte olan 4733 sayılı Yasa ile 65 45... sayılı Yasalar ile değiştirilen 5607 sayılı Yasanın 3/18.maddesinin yollamasıyla 3/5, 3/10, 3/22, 5/2. madde ve fıkraları somut olaya uygulanarak, belirlenen sonuç cezalar karşılaştırılmak suretiyle sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri ile, 5237 sayılı TCK'nun 7. maddesi ve 7242 sayılı Yasanın 63.maddesi ile 5607 sayılı Yasaya eklenen geçici 12. maddenin 2. fıkrası gözetilerek sonucuna göre uygulama yapma görevinin de yerel mahkemeye ait bulunması zorunluluğu," isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Dosyanın gönderildiği İstanbul 1. Asliye Ceza Mahkemesince 17.12.2020 tarih ve 800-382 sayı ile; 5607 sayılı Kanun'un 3/18. maddesi yollamasıyla aynı Kanun'un 3/5-10-son-22. maddeleri ile TCK'nın 62... /2. maddeleri uyarınca 10 ay hapis ve 20 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına ve müsadereye ilişkin hükmün, katılan vekilince temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Ceza Dairesince 11.04.2023 tarih ve 9605-3584 sayı ile;

"...Katılan Tarım ve Orman Bakanlığı vekilinin temyiz sebepleri;

Vekâlet ücretinin sadece Tarım ve Orman Bakanlığı lehine hükmedilmesi gerektiğine ve re’sen nedenlerle hükmün münhasıran vekâlet ücreti yönüyle bozulmasına ilişkindir.

...

Gerekçe bölümünde (2) numaralı bentte açıklanan nedenle İstanbul 1. Asliye Ceza Mahkemesinin, 17.12.2020 tarihli ve 2020/800 Esas, 2020/382 Karar sayılı kararına yönelik katılan Tarım ve Orman Bakanlığı vekilinin temyiz istemi yerinde görüldüğünden hükmün, 1412 sayılı Kanun'un 321 inci maddesi uyarınca bozulmasına, bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden aynı Kanun'un 322 nci maddesi gereği hüküm fıkrasında vekâlet ücretine ilişkin kısmın çıkartılarak yerine, 'Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.400,00 TL maktu vekâlet ücretinin sanıktan alınarak katılan Tarım ve Orman Bakanlığı'na verilmesine,' ibaresinin eklenmesi ile diğer hususların aynen bırakılması suretiyle hükmün, tebliğname'ye uygun olarak, düzeltilerek onanmasına," karar verilmiştir.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 08.11.2023 tarih ve 114876 sayı ile; katılan vekilinin temyiz talebinin vekâlet ücretiyle birlikte asıl hükme de yöneldiği, bu bağlamda sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği düşüncesiyle itiraz yoluna başvurmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 7. Ceza Dairesince 21.02.2024 tarih ve 19386-1732 sayı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; katılan vekilinin temyiz talebinin sanık hakkında verilen mahkûmiyet hükmünü de kapsayıp kapsamadığının belirlenmesine ilişkin olup mahkûmiyet hükmünü de kapsadığının kabulü hâlinde sanık hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekip gerekmediğinin belirlenmesine ilişkindir.

IV. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BİLGİLER

Katılan vekilinin 05.02.2021 tarihli temyiz dilekçesinin; "Müvekkilim katılan kurum lehine vekalet ücretine hatalı şekilde hükmedilmemiştir. Şöyle ki katılma hakkı müvekkilim kuruma ait olup vekalet ücretinin sadece müvekkilim kurum adına hükmedilmesi gerekmektedir. Avukatlık Asgari ücret tarifesi uyarınca müvekkilim kurum lehine vekalet ücreti verilmesi lazım gelirdi. Hükmün temyiz incelenmesi ile bozulması gerekmektedir. Şöyle ki;

İstanbul genelinde 12325 adet İstanbul Valiliği İl Tarım Orman Müdürlüğü 'nün (Kapatılan Tütün ve Alkol Piyasası Denetleme Kurumu) müdahil olduğu, katıldığı dosya bulunmaktadır. Bu dosyalarda zuhur eden hukuka aykırı kararlar Yargıtay 7. Ceza Dairesinin yerleşmiş içtihatları ile Yüksek Mahkeme kararlarına uygun hale gelmektedir.

TC Yargıtay 7. Ceza Dairesi Esas No: 2015/13021 Karar No: 2019/9586 Tebliğname No : 7 - 2013/394384 olan kararında;

'Dosya kapsamına göre, suçtan zarar gören Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunun dava ve duruşmadan haberdar edilmediği gibi gerekçeli kararın da anılan idareye tebliğ edilmediği anlaşılmakla;

Suç tarihi ve eşyanın niteliğine göre kamu davasına katılma hakkı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna ait ise de; 24.12.2017 tarihli ve 30280 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 696 sayılı KHK ile bu kurum kaldırılarak müdahil kurum olarak "Tarım ve Orman Bakanlığı" kabul edildiğinden, gerekçeli kararın usulüne uygun olarak Tarım ve Orman Bakanlığına tebliği ile temyiz edilmesi halinde temyiz dilekçesi

eklendikten ve bu temyize ilişkin ek tebliğname de düzenlendikten sonra iadesi için dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine 14.02.2019 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.'

Kararı gözetildiğinde müvekkilim kurumun katılma hakkı olduğu ve kararların müvekkilime tebliği gerekip, üst derece mahkemelerine başvuru hakkının bulunduğu tekrarla vurgulanmıştır.

TC Yargıtay 7. Ceza Dairesi Esas No: 2015/12095 Karar No: 2019/10764 Tebliğname No: 7 - 2013/402423 Tarih: 19/02/2019 olan kararında '...8. Suçtan doğrudan zarar görmeyen ve katılma hakkı bulunmayan Gümrük İdaresi'nin davaya katılan olarak kabul edilip lehine vekalet ücretine hükmolunması,' bozma sebebi olarak gösterilmiştir.

TC Yargıtay 7. Ceza Dairesi Esas No: 2014/20978 Karar No: 2015/16929 Tebliğname No: 7 - 2013/114140 olan kararında; '2)Atılı suçun niteliğine göre, suçtan doğrudan zarar görmediği halde davaya katılmasına karar verilen Gümrük İdaresi lehine vekalet ücretine hükmolunması, Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden, hükmün 5320 sayılı Yasa'nın 8/1. maddesi gereğince yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUK.nun 321. maddesi uyarınca bozulmasına' şeklinde hüküm tesis etmiştir.

TC Yargıtay 7. Ceza Dairesi Esas No: 2014/22446 Karar No: 2015/16647 Tebliğname No: 7 - 2013/114188 olan kararında; 'Suçtan doğrudan zarar görmeyen ve katılma hakkı bulunmayan Gümrük İdaresi'nin davaya katılan olarak kabul edilip lehine vekalet ücretine hükmolunması,

Yasaya aykırı, sanığın temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde görüldüğünden ve bu hususlar yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, 5320 sayılı Yasa'nın 8/1. maddesi gereğince yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUK.'nun 322. maddesi uyarınca, hükmün TCK.'nın 51/7. maddesinin uygulanmasına ilişkin fıkrasından '....çektirilmesine karar verilmesine' ibaresinin çıkarılması, yerine 'çektirilmesine karar verileceğinin ihtarına' ifadesinin eklenmesi, yine hükümden 'Gümrük İdaresi lehine vekalet ücreti verilmesine ilişkin kısmın' çıkarılması ve sair kısımların aynen bırakılması suretiyle hükmün düzeltilerek onanmasına' şeklinde hüküm tesis etmiştir.

Yargıtay bu konuda yerleşik içtihat sahibi olup Gümrük İdaresi'nin davaya katılma hakkının bulunmadığını bütün kararlarında katılma hakkının müvekkilim kurum olan İstanbul Valiliği İl Tarım Orman Müdürlüğü (Kapatılan Tütün ve Alkol Piyasası Denetleme Kurumu) olduğunu kabul etmiştir. Bu nedenle müvekkilim adına vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği açıktır.

Öyle ki gerek bozma kararları sonrası olsun gerekse de yeni karara çıkan davalarda olsun vekalet ücretine hükmedilirken Yargıtay kararları dayanak tutularak müvekkilim kurum lehine vekalet ücretine hükmedilmektedir.

İstanbul Anadolu 13 Asliye Ceza Mahkemesinin 2013/553-Esas 2015/683-Karar sayılı ilamında olduğu gibi 'Avukatlık asgari ücret tarifesine göre belirlenen .... TL avukatlık ücretinin sanıklardan alınarak katılan TAPDK ya verilmesine, (Yargıtay 7. C.D. Nin 02/03/2015 tarih ve 2014/4860 esas, 2015/1191 K ... Vb. Kararlarındaki gibi, gümrük idaresi adına maliye hazinesi vekiline vekalet ücreti verilemeyeceği hk.)' hüküm tesis edilmesi gerekirken Yüksek Mahkeme içtihatlarına ve kanuna aykırı şekilde Gümrük İdaresi'ne de vakelet ücreti hükmedilmesinin bozmayı gerektirdiği kanaatindeyiz.

Yukarıda açıklanan ve Yüksek Mahkemenizce res'en göze alınacak nedenlerle;

İstanbul 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2020/800 -Esas - 2020/382 Karar sayılı hükmünün vekalet ücretinin tayininin kanuna ve yüksek mahkeme içtihatlarına aykırı olması nedeniyle

bozulmasına, karar verilemesini saygılarımızla arz ve talep ederiz." hususlarını içerdiği anlaşılmaktadır.

V. GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat ve Uyuşmazlığa İlişkin Açıklamalar

1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun "Temyiz sebebi" başlığını taşıyan 307. maddesi; "Temyiz ancak hükmün kanuna muhalif olması sebebine müstenit olur. Hukuki bir kaidenin tatbik edilmemesi yahut yanlış tatbik edilmesi kanuna muhalefettir." hükmünü içermektedir.

Yasal düzenlemeden de anlaşılacağı üzere CMUK'da temyiz sebebi kanuna aykırılık olarak belirlenmiştir. Bu kavram ''bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması'' şeklinde tanımlanmış olup öğretide de geçmişten bu yana kanuna aykırılık kavramı geniş yorumlanmış ve bu ifadenin yazılı hukukla sınırlı anlaşılmaması gerektiği, bu nedenle yazılı hukuka ek olarak; içtihada aykırılık, tecrübe ve mantık kurallarına aykırılık, öğretiye aykırılık, maruf ve meşhur olan şahsi bilgilerdeki hataların da kanuna aykırılık kapsamında denetlenebileceği, ayrıca uluslararası hukuka ve evrensel hukuki değerlere aykırılığın da temyiz nedeni olarak ileri sürülebileceği ifade edilmiştir.

CMUK'un ''Temyiz istidası ve ihtiva edeceği noktalar'' başlığını taşıyan 313. maddesinde ise;

"Temyiz eden taraf hükmün hangi cihetine itiraz ve neden dolayı bozulmasını talep etmekte olduğunu temyiz istidasında veya beyanında veyahut layihasında gösterir.

Temyiz için istinad edilen sebeplerde muhakeme usulüne müteallik hukuki bir kaideye mi yoksa kanuni diğer hükümlere mi, muhalefet etmiş olmasından dolayı itiraz olunduğu gösterilir. Birinci hâlde kanuna muhalif olan vak'alar izah olunur." ibarelerine yer verilmek suretiyle temyiz dilekçesinin hangi hususları içermesi gerektiği açıklanmıştır.

Davasız yargılama olmaz. Temyiz yargılaması da kanunun öngördüğü usule uygun açılmış bir temyiz davasının varlığı ile mümkündür. Usulüne uygun bir temyiz davasının, temyiz edilebilir bir kararın/hükmün, temyize hakkı olanlarca, süresinde ve temyiz sebeplerini havi bir dilekçe ya da tutanakla ikame olunabileceğinde de tereddüt yoktur.

Ayrıntıları Ceza Genel Kurulunun 20.02.1995 tarihli ve 8-32 sayılı içtihadı ile diğer müstakar kararlarında açıklandığı üzere; sanık veya müdafiince temyiz edilmeyen hükmün, Cumhuriyet savcısı ya da katılan tarafından aleyhe temyiz edilmesi durumunda, hükmün sanık lehine bozulabileceği hususu açıkça vurgulanmıştır.

Keza Yüksek Ceza Genel Kurulu'na göre, şahsi hakka ilişkin bir temyiz davasında, hukuka aykırılık tespit edilen esas hükmün de sanık lehine bozulmasına yasal bir engel bulunmamaktadır.(14.05.1996 tarihli ve 1996/4-86 E; 1996/91 K. Sayılı kararı) Yeter ki şahsi hakka ilişkin temyiz davası, esas hükmü de kapsıyor olsun. Zikredilen kararda da belirtildiği gibi, (mülga)1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun tatbiki döneminde ve halen uygulandığı dosyalarda; "CMUK 320. maddesinin gerekçesinde de aynen 'Temyiz Mahkemesi Kanunun doğru tatbik edilip edilmediğini araştırmakla mükellef olduğundan velevki layihai temyiz de dermeyan edilmemiş olsa bile kanunun herhangi bir suretle ihlal edildiğini gördüğü takdirde hükmü nakzedebilir...Hukuk Usulü Muhakemelerinin terviç ettiği dairede mahkemei temyizin kendisine sevk olunan işlerde resen tetkikatını teşmil ederek layihada serdedilmemiş olan ve fakat muhalifi kanun görülen esbaptan dolayı da hükümlerin nakzolunabilmesi kabul edilmiştir' denilmektedir.

Bu madde hükmü ve gerekçesinden anlaşılacağı üzere Yargıtay gösterilen temyiz sebepleri ile bağlı değildir. Temyiz dilekçesinde ileri sürülsün veya sürülmesin son karara etkili olan tüm yasaya aykırılıkları kendiliğinden inceleyip hükmü bozabilir." anlayışı tereddütsüz

benimsenmiştir. Şüphesiz bu anlayışın arkasında hakkın ve adaletin tecellisi için, mahkemeye erişim ve kanun yoluna etkin başvurma hakkının öncelenmesi mülahazası yatmaktadır.

B. Hukuki Değerlendirme

Katılan Tarım ve Orman Bakanlığı vekilinin 05.02.2021 tarihli temyiz dilekçesinin "Açıklamalar" başlığı altında açıkça katılan Kurum yerine suçtan zarar görmeyen ve davaya katılma hakkı olmayan Gümrük İdaresi lehine vekâlet ücretine hükmedildiğinin belirtilmesi, "Netice ve Talep" başlığı altında ise "...vekalet ücretinin tayinin kanuna ve yüksek mahkeme içtihatlarına aykırı olması nedeniyle bozulmasının" talep edilmesi hususları birlikte gözetildiğinde; katılan vekilinin esasa yönelik temyiz iradesinin olmadığını açıkça ortaya koyduğunun, temyiz talebinin vekâlet ücretiyle sınırlı olduğunun ve sanık hakkında verilen mahkûmiyet hükmünü kapsamadığının kabulü gerekmektedir.

Ulaşılan sonuç karşısında sanık hakkında TCK'nın 43/1. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümlerinin uygulanma şartlarının oluşup oluşmadığına ilişkin uyuşmazlık konusu değerlendirilmemiştir.

Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

VI. KARAR

1-Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2-Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 11.03.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy birliğiyle karar verildi.